

BÉTSI MAGYAR KURIR.

É S

SOKFÉLE, TOLDALÉKŰL.

Nr.

Indult: Kedden, Május' 14-dikén, 1833.

39.

I L L Y R I A.

(Triest Máj. 6.) Jelentettük vala, hogy *Abbondanza* nevű *Corvett*, mellyen *Báró Ottenfels* Ts. Kir. Auszt. Internuntzius Török Országból, haza felé eveztetett, hajótörést szenvede. Ezen veszedelem későbbi tudósítások után ekképpen közöltetik: *Abbondanza* Mártz. 15-kén hagyá el *Konstanzinápolyt*, 's 21-dikén *Smyrnánál* kikötött, a' honnan 5 napi tartózkodása után 26-kán az *Athéni Piraeus* nevű kikötőhelybe evezett, 's Mártz. 31-kén ugyantsak ott vasmatskájit kihányta. Itt 2 nap mulatott, 's Apr. 2-kán ismét elindult az *Archipelagus* felé, hol a' nem kedvező szelek miatt 5 napig kelle tanyáznia, míg végre Apr. 7-kén *Matapan* hegyfokát elérte, és az *Adriaticumi* tenger irányában útját folytathatta. E' naptól fogva a' szél szünet nélkül dühösködött, sőt később szélvész is támadt, 's egy óra alatt a' hajót 7 vagy 8 mértföldnyire visszanyomta: az *Adriaticumi* tengerhez már nem messze vala, mikor a' vész dúlni kezdett, sűrű köd lepte a' láthatárt, 's a' *Corvett* 9—10 órakor elveszté az igaz utat, közel az *Olasz* partokhoz taszittatván. Ez után a' szörnyű szélveszes éjtszaka után, reggeli 4 órakor, a' felvígázó tiszt valami fejéret vett észre, a' mit eleinte zászlónak tartott. Alig hogy jelt adott a' visszafordulásra, a' *Corvett* valamihez ütődött, 's egy nagyot retstsent, a'

mi után a' Kormány lapát ketté pattant. Már most nyilvánvaló vólt, hogy a' hajó megakadt, de még nem tudatott, vallyon sziklába e', vagy pedig homokdomba? Tsak egy aggódás közt eltelt óra után, melly idő alatt a' hajó szünet nélkül ropogott, lehetett szürkületkor észrevenni, hogy a' zászlónak vélt tárgy egy örtorony vala, és tsak hamar azután világosan ki lehetett venni *Nápolyban*, *Leccé* provintziának alacsony és homokos partját, mellyet a' szélvésztől hajtott tajtékzó hullámok tsapkodtak. Közelléte a' partnak, melly legfellyebb is 1 mértföldnyire lehetett attól a' helytől, mellyen a' *Corvett*, törést szenvedett, reményt nyujta a' szerentsétleneknek a' szabadulásra. Minden attól függött, vallyon a' hajósok ellene állhatnak e' a' tóduló haboknak addig, míg a' hajóban lévők szárazra tevődnek. Mivel tsak a' nagy *Salupp* lehetett képes a' veszedelemben lévőket a' partra kitenni, *Gnoato* Kapitány *Báró Ottenfels*et arra kérte, ülne bé a' *Salupba*: ennél fogva egy *Logotheti* nevű tiszt 20 hajós legénnyel a' *Bárót* elkísérték, 's nagy áldozat mellett szerentsésen a' partra kitették. A' *Salupp*ot nem lehetett hirtelen a' homokról bétaszítani, hogy a' még veszéllyel küzdőkért visszaevezzen, azért is *Báró Ottenfels* a' part mentében segedelemért kiáltozott. Még nem messze szaladt, mikor néhány partörökkel szembetalálkozott,

kik kérésére Leccében a' szerentsétlen esetet hírüladták, mellynek következtetésében egy nagy halászhajó tsakhamar megérkezett, 's Báró Ottenfelsnek abbéli ígéretére hogy ha a' még Corvetben lévőket a' hajó birtokosa kiszabadítja, megjutalmaztatand, — a' védelem helyére sietett. Itt a' szerentsétlenek már nem győzték visszavárni a' Saluppot, — azért is úgy segítettek magokon, a' mint lehetett. Levágták tudniillik nagyobb részint az árbotzfákat, hogy az által a' Corvett ingását valamennyire megakadályoztassák: ezekből a' levágott létekből egy dereglyét öszvetsináltak, többen a' partra kitétettek, másokat a' halász hajó tett szárazra. Estvefelé a' szél is letsillapodott, úgy annyira, hogy már most a' kisebb saluppokat is lehetett használni, és így, még minekelőtte bésetétedett volna, mindnyájan, mintegy 125-en megmenekedtek a' fenyegető veszélytől. Nem halgathatjuk el e' történet előadása alkalmával, Báró Ottenfels, Brückner nevű Jägerjának dítséretes magaviseletét, ki a' dühös hullámok ellenére is, mellyek minden pillanatban elnyelni fenyegeték, Ura jószágát el nem hagyta, hanem tsak az utolsó szállításkor, mikor már társai veszedelmen kívül voltak, ült bé a' halászhajóba, és így Báró Ottenfelsnek minden drágaságait megmentette. Azt az egyet nagyon lehet sajnálni, hogy Gnato Kapitány kétségben eséstől kínoztatva, hogy majd a' Commandója alá bízott hajó mindenestől oda vész, — agyon lötte magát. A' megszabadultak, részszerént a' szabad ég alatt tölték az éjszakát, részszerint pedig egy régi közellévő toronyban, mellyet nékiek éjszakai tanyául a' Leccéi egészségre ügyelő tisztviselőség jegyezett ki: tsak következő nap, mikor már a' szél egészen elállott, közelítettek az elsüllyedt

hajóhoz, melly mintegy béásva vala a' homokban, — 's a' mi még hasznavehető volt, — a' partra szállították. Az ágyúkat mindjárt első nap, hogy a' hajón könnyítsenek, a' tengerbe hányták. Apr. 15-kán a' Brindisi Consularis Agens Bianchi Ur, a' hajótörést szenvedtekhez érkezék, 's eszközlése által, egy Nápolyi hajós Kapitány, Contractus mellett magára vállalta, hogy az elsüllyedt Corvetből megmentett — mind Királyi, mind pedig Báró Ottenfelsnek tulajdon jószágait, Velenzéba szállítja. A' Báró józága között vala egy — 10,000 kötetből álló könyvtár is, melly a' behatott vizes puszkapor által nagyobb részint haszonvehetetlenné leve. Ugyan akkor nap estve, Lascaris Urnak, Muszka Consulnak megérkezése jelentetett, ki Bologirszky Ur meghagyásából, Báró Ottenfelset megkínálta, ülne fregatjára, mellynek ormán nem sokára Brindisibe evezendhetnek: a' Báró szíves köszönettel fogadá a' barátságos ajánlást, — 's kedvező keleti szél mellett tsak hamar Brindisibe ére. Itt néhány napig a' barátságának őszinte érzései között mulatván, Apr. 18-kán estve elhagyta a' Brindisi kikötőhelyet, 's hétnapi útazása után, Apr. 26-kán 9 órakor reggel Triestbe érkezett.

TÖRÖK ORSZÁG.

(Konstántzinápoly Apr. 25-kén.)
Miólta Varennes Ur Kutahiából kiindult, és a' Tevdschihat, melly szerint az Egyiptomi Vice Királynak, minden Syriai Basaságok által adóztat, méltán lehetett várni, hogy a' fényes Porta, és az Egyiptomi Vice Király között fennforgó villongásnak vége szakadván, az Egyesség helyre áll, annyival inkább, mivel Ibrahim Basa, Varennes Ur elindultával, már rendelést is tett seregénél a' vissza-

vonulásra: — azomban, fájdalom ez a visszavonulás még mind ez ideig bé nem telyesedett, mivel Ibrahim Basa erősen ragaszkodik azon feltételhez, hogy Adana birtoka Kormánya alábiztassék, a' fényes Porta pedig arra reá nem akar állani, — azért is, a' mint halljuk, az Egyiptomi sereg vissza vonulása felfüggesztetett.

Apr. 25 kán a' 3-dik Orosz Flotta osztály Bujukderehez evezett, 's véle együtt 5000 főből álló szárazsi csapatkatonaság is megérkezék több szállító hajókon: az utóbbiak Bujukderevel átalellenben az Azsiai partoknál, telepedtek le.

Egy történet elvonta egy pillantást a' közfigyelmet a' fontos politikai tárgyaktól; — ugyan is a' Sz. Simonisták rendjének hirteleni megjelenése a' fő városban, hová abból a' tzelelből jöttek, hogy, a' mint hitték, a' Keleten tartózkodó úgy nevezett szabad aszszonyt (Femme libre) felkeressék, és Pére Enfantinnal öszveházasítsák. Ezek az ábrándozók nevetséges ruházatjok, és viseletek, úgy szinte vakmerőségek által, mellyet némelly Török Aszszonyok eránt nyilatkoztattak, a' Kormány előtt annyira gyanussá levének, hogy őket elfogatta, 's a' Dardanellákhoz hirtelteltatta, hol, az Országból leendő kitakarítások felől bizonyosan gondoskodni fognak.

A' Nagy Britanniai új Követ a' fényes Portánál Lord Ponsonby a' Dardanellákhoz érkezett, a' honnan kedvetlen szelek miatt tovább nem mehet.

NAGY BRITANNIA.

Az Angoly Parlamentben most leginkább magára vonja a' figyelmet az úgy nevezett polenta (ebből főzik a' Brittusok a' sert) Ingilby Ur Apr. 26-kán egy javallatot terjesztett az Alsó Ház elibe, melly szerint ezen po-

lenta adó leszállittatását kívánta: „Nem tsak a' földművelőknek úgymond, de átaljában az egész Országnak könnyebbségül szolgálna, jelen javallatom elfogadása. Reménylem a' nemes Lord, most, míg elég idő van, módot fog találni abban, hogy a' polenta adó leszállittatása által támadandó hiány, kipótoltassék. Én javallatom által nem tsak a' földbirtokosokon akarok segíteni, hanem a' társaság minden tagjain, a' midőn azáltal a' népnek morális caractere más alakot venne fel. Én fel valék szólittatva, hogy a' polenta adó helyett, más adót javalljak a' szükség pótlására, — úgy de én evvel nem vagyok köteles: hogy ha a' Kintses Kamara Cancellariusává neveztetném ki, akkor volna idő arról gondolkozni, noha talán akkor is, mint a' többi Cantzellariusok, inkább gondolnék a' Capitálistákkal, mint a' földbirtokosokkal! (katzaj) A' föld birtokos helyheztesésénél fogva, kotsit, lovakat, és szolgálakat kéntelen tartani, a' miből pedig az Országnak nagy haszna van, mert mind ezen dolgok adó alá vettettek, a' Capitálista ellenben, noha ezerszerte többet tehetne, még is megelegszik egy vén aszszonnyal, és egy matskával! (nagy katzaj) Parrot Ur támogatta a' javallatot, 's abban a' vélekedésben vólt, hogy annak elfogadása esetében, a' közönséges jövedelem tsak 1,200,000 font sterlingel kevesednék: mert igaz ugyan, hogy az öszves adó 4,825,000 font sterling: de mivel az emésztés szaporodnék, ha bár a' polenta adó felényire szállittatnék is le, még is a' hiány tsak a' mondott summára ütne ki. Azomban ha nagyobb volna is a' veszteség, ez nem volna baj. Mert valyon nem lehet e' más módon a' szükségét fedezni, a' nélkül, hogy senki ellen se legyünk igazságtalanok? Én úgy hiszem, hogy lehet. Mert miért

nem lehetne p.o. a' Civillistét 500,000 fontról 300,000 font sterlingre szállítani? miért nem lehetne a' Bírák nagy fizetéseiket felényivel megkevesíteni? Illyen, 's ehez hasonló gazdaságos újítások által könnyen lehet a' dolgon segíteni. Én mindenkor kész vagyok a' Minisztereket támogatni, ha igazságok van, — de ez egyszer meg kell vallani, hogy a' Kintses Kamara Cancellariusának nints igazsága, és hogy budgetje, nem tsak hidegen, és meglegetlenül, hanem megvetéssel is fogadtatott volna. Se bright Ur elisméri a' hasznót, melly az Országra hárámolnék, ha hogy a' polenta adó leszállítatnék, de mind a' mellett sajnálja, hogy a' javallatot nem támogathatja, a' mennyiben még nints itt az idő, mellyben a' Miniszterek bizonyos adókat szállíthatnának le, a' nélkül, hogy az által támadandó hiány, más nemű adóval kipótoltathatnék.

S Z I T Z I L I A.

Apr. 16-kán délelőtt 11 óra tájban I-ső Ferentz nevű gőzhajó, melly régolta Török, és Görög Országba szándékozik, Nápolyból kiindult. Temérdek nézők tódultak a' tenger szélire, a' mesterségesen készült hajót akarván közelébből szemlélni. Ormán, a' 40 hajóson kívül, mindössze 109 útasok valának különböző Országokból. Az utóbbiak közzül említést érdemela' Bajor Korona örökös. Az útasok közzül néhányan egész Török, és Görög Országot beakarják járni, hogy Athene, és Corinth classicus földjével bővebben megismerkedjenek, mások ellenben tsak Konstántzinápolyba, Smyrnába, Naupliába, Patrasba, Máltába, és Messinába szándékoznak. A' Generál Administráció szoros rendet hozott bé, mind a' hajósokra, mind az útasokra nézve. A' hajóban egy Doctor, és egy

seborvos is vagyon, 's átaljában, mindenről gondoskodott az Adminisztráció, a' mi tsak az útasoknak szükségekre megkívántatik. Később, — Telegraph által értésünkre esett, hogy a' hajó 17-kén estve Meszsinába érkezett, hol 19-kén a' Nápolyi Királyt is, ki Calabria ba igyekszik, ormára vette: itt Ö Felségét Pietranerában (Calabria) szárazra kitévén, a' nevezetes gőzhajó Cataniába evezend.

FRANTZIA ORSZÁG.

A' Moniteurben következőt olvashatni: Ez alatt a' tzím alatt: Memorandum, Londoni hírlapok a' Reis Eféndi, és Roussin Admirál között véghez ment Egyességet közlik. Ez az írovány, úgy, a' mint közhírré tétetett, nem hiteles, betű szerint: ez úttal közöljük az eredetinek másolatját, egy úttal pedig azt a' levelet is, mellyet a' fényes Porta Febr. 23 dikán az Orosz Követséghez intézett. Egyébbéránt tudva vagyon, hogy a' fényes Porta abbeli kötelezését, melly szerint jelen környülállásai között idegen segítségre nem szorúl, meg nem tartotta. Nem lehet tehát tsudáلكozni, hogy Roussin Admirál úgy lép fel, mint közbenjáró. — Az első rendbeli íroványnak foglalata tehát ím ez: „Mialól írttak a' fényes Portának Reis Eféndije, és a' Frantzia Követ, az első: telyes bizodalját helyheztetvén a' Frantzia Udvarba, melly a' Sultánnak legrégibb barátja, úgy szinte annak Követjébe is, az Egyiptomi Helytartó Mamed Ali Basa, és a' fényes Porta között fenn forgó villongás megszüntetésére, közbenjáróul Roussin Admirált elfogadtuk, olly feltétel alatt, hogy ő azon kegyelemnek, mellyet a' fényes Porta az említett Egyiptomi Helytartónak ajánland, elfogadásáért, jót áll; a' kegyelemhez vagyon kaptsolva az en-

gedelmesség, melly feltétel alatt Ali Basának Acre, Tripoli, Syria, Jerusalem, és Naplus engedődik által.

Ennek következésében, Ő Felségének, a' Frantzia Királynak nevében, a' Követ ezennel jelenti, hogy ő az említett feltételek alatt jót áll az egyeségért, és mihelyt az idegen segedelemre nézve tett fogadás telyesítettik, ő is a' jelen kötelezést azonnal telyesíti: a' fényes Porta ellenben kötelezi magát, hogy minden idegen segedelemről lemond, mellyet különben sürgető környülállásai között kívánhatna. E' szerint a' jelen irovány hitelesen megpepsteltetett, és a' Reis Effen di, 's a' Frantzia Rövet között kitseréltetett. Költs Chval 2 kán 1248. (Fabr. 21-kén 1853) El Hady Mehemed Akif Reis Effen di."

A' fényes Portának, az Orosz Követséghez küldött hivatalos Levelének másolatja: „Midön még a' környülállások megkívánták, hogy a' Sultán, — Ő Felségének az Orosz Tsászárnak segedelmére számot tartson, az Orosz Követség meg kerestetett az iránt, rendelné Constántztnápolyba a' segedelemre szánt hajókat, — egynehány nappal ez előtt pedig, viszont az iránt kérttetett meg, hogy mivel a' környülállások megváltoztak, a' hajóknak elküldését halasztaná el: azomban mivel ez a' második megkérés nem elég korán érkezhett a' Követtséghez, tehát a' hajók megjelentek, 's a' Bosporusi Canalisba hajtottak. A' Sultán telyesen meg vala elégedve, midön az Orosz Tsászár barátságos érzésének illy nyilvánvaló jaleit szeme előttlátta: mivel mindazáltal az Egyiptomi dolgok hivatalos úton, Roussin Admirál által folytattattak, és a' fényes Porta kívánsága szerint bé is végeztettek, ennek következésében, Ahmed Basa Tsászári Tanátsos által, a' Frantzia Követ-

nek tudtára adatott, hogy az Orosz hajók első kedvező széllel magokat vissza fogják húzni, — a' jelen Note egyszersmind, ebbeli kívánságnak telyesítése végett, a' Sultánnak háládatos köszönete mellett, az Orosz Követhez küldtetvén.

Tarascóban Apr. 22 kén rendtelenségek történtek. Ugyan is a' Concourdier név alatt esmeretes Republicanusok azt hitték, hogy ha a' Tribune elítéltetik, a' Párisiak bizonyosan Köztársaságot proclamálnak. Azért is mintegy 150 en öszvetsoportoztak, a' kávéházakban mulató legtsendesebb emberekkel is ingerkedtek, 's tele torokkal kiakálták: Eljen a' Köztársaság! A' Városi örök és Politzia Commiszszarius azonnal oda termettek, 's valami Charbonnier nevűt el is fogtak, 's nagy nehezen a' várba hurtzolták. Mivel a' zenebonáskodók kövekkel hajigáltak, 's átaljában erőszakoskodtak, tehát kardot kelle rántani. Estve felé valami Viradet nevű is elfogattatott, de később, mivel számos társai, a' Felsőség Agenseit fegyverrel támadák meg, kiszabadított.

A' Deputátusok Kamaraja Máj. 2 kán tartott Ülésében, az Elementaris tanításokról teendő rendszabás vétetett tanátskozás alá. Következendő kérdést igen sokáig vítattak: Vallyon a' Papokat, mint olyanokat, illet e' az Oskolák felett való felügyelés jussa? A' Kormány azt javallotta, hogy az Oskolai Inspectió, bízattassék egy Comitére, mellynek tagjai légyenek: a' Maire, a' helybeli Pap, és a' Municipalis Tanátsnak 5 kiküldöttjei. A' Commissio ellenben azt javallotta, hogy a' Pap választathassék ugyan a' Comitébe, de ne úgy mint olyan, a' Municipalis Tanáts pedig a' Comitéét Notabilisekből válaszsza, a' nélkül, hogy ez a' választás a' Municipalis Tanáts

tagjaira szoríttassék, csak a' Mairenek lehessen ülése a' Comitében mint olyannak. A' Közönséges tanításra ügyelő Miniszter Guizot Ur, (Protestáns) azt kívánta megmutatni, hogy az Oskolai felügyelés szükségesképpen a' Papokat illeti. „Azt megengedik az Urak, így szólt, hogy az erköltsi, és Vallástanítás, az Elementaris oktatásnak alapja legyen: de ez az oktatás nem olyan, mint az olvasásban, és számolásban való letzkéztetés, mellyet bizonyos órára kell szorítani, 's mellyről többé azután nints szó. Az Oskolákban — úgy szólván még a' levegőnek is erköltsősnek, és vallásosnak kell lennie. Az észnek kibontakozása, ha csak nem kísértetik erköltsős, és vallásos tanítástól, minden esetre rendetlenség, és engedetienség principiumait szűli, 's a' társaságot veszedelemmel fenyegeti. — Ugyan melly Országokban virágzanak leginkább az elementaris Oskolák? Valóban nem egyebütt, hanem Skótzsiában, Német Országban, Hollandban, és Helvetziában, 's éppen ezek azok az Országok, mellyekben az oskolák a' Papoknak még nagyobb befolyások alatt vagynak, mint mi most akarjuk. De ímé azt veti valaki: „hiszen a' Frantzia Clerus, ellensége a' dolgok jelenrendjének“! 's azt nem lehet tagadni, ebben az ellenvetésben van valami igazság, de még sem abban a' széles értelemben, mint sokan kívánják, mert annyi bizonyos, hogy 15 esztendő óta a' Papság sokat tevé az Elementaris tanításért, 's az Oskolákat szerfelettsaporította, — a' mellett pedig a' tanulóknak számok is nevedett, jobb methodus hozattatott bé, 's a' t. 'S vallyon jó volna e', ha magunkat szántszándékosan megfosztanánk egy olyan testnek segéd munkálatjától, mellynek lörében, habár nem minden kivétel nél-

kül, — rend uralkodik. Ha a' Papokat az elementaris oskolákból kizárjuk, akkor bizonyosan, külön, ellenséges oskolákat fognak felállítani. A' mi Kormányunknak, valamint politikai, ügy polgári tekintetben, a' tanításban, szintemint az Adminisztrációban, alapprincipiuma az, hogy minden véleményeket, minden felekezetest, egy más mellett úgy rendeljen el, hogy egy más ki esmerjék, tanítsák, — felvilágosítsák. Salverte Ur ezen beszédre azt viszonozta, hogy a' Clerust nem is akarja senki az Oskoláktól eltiltani, hanem csak kizáró just, 's az oktatásban hivatalos uralkodást nem akarnak néki engedni. Ha a' Papság ilyen helyheztetéssel meg nem elégszik, akkor azt mutatja, hogy még mindig a' régi uralkodásra vágy. Dupin Ur így szólt: A' Jelenkorban nints Uralkodó vallás; — mindegyik hitágazat egy forma. Gondolják meg az Urak, hogy 36,000 Comité között, 35,000 et lehet kivetni, mellynek tagjai alkalmasint tudatlanok, úgy annyira, hogy sokan közzülök alig tudnak írni, és olvasni, azért természetes tagjai a' Papok a' Comiténak, tudományoknál fogva. Vivien Ur azt mondta, hogy 1851-ben a' tanításra ügyelő akkori Miniszter, 's mostani petsétör Barthe Ur, éppen a' mellett a' principium mellett fogott, mellyet most a' Kormány megtámada. Ő (Barthe) akkor időben szóról szóra ezt mondta: „Az 1830 ik Alkotványnak újabb principiumai szerint, — egy hitágazatbeli Papság sem vezetheti az elementaris oskolákat. A' Clerus tagjai mint a' Községnek fő polgárjai, a' Comitékba bebotsáttathatnak, de nem lehetnek annak szükségesképpen való tagjai. Renouard Ur is egy véleményben volt Vivien Urral, 's mind ketten a' Comissióhoz tsatolák magokat, melly utób-

binak javallatját a' Kamara, a' Minisztereknek minden ellenkezései mellett is nagy többséggel elfogadá. Igen szembetűnő volt, hogy Barthé Ur a' Commissió ellen nyilatkozatá magát. Még minekelőtte az ülésnek vége lett volna, a' Centrumból sokan odahagyák a' teremtet.

Hivatalos tudósítások szerint, Párisnak állapota, erköltsi tekintetben, nem igen szép resultatumot szül. Az idén 77,543 ember fogatott el Párisban, tehát minden 10-dik ember fogollyá leve: ezek között 26,653 aszszony vala, tehát harmadrészinél több. Gyermek 10 esztendőn alól 1391, felül 2405. Párisban, hol ezelőtt Angoly, Muszka, és Német Ország fő Városaihoz képeest, sokkal kevesebb részegeseket lehetett látni, az idén a' dorbézolók nagyon megsaporodtak, mert öszvesen 23,702 en fogattattak el, kiknek fele, tudniillik, 10,291 aszszony vala. Az első Törvényszéktől 23,458-an ítéltettek el, ezek között 3656-an úgy adattattak által a' Fő Törvényszékeknek, mint Criminalisták, a' többiek vagy telyesen szabadon bocsátattak, vagy pedig fogságok büntetésbe számittatott. Öszvesen 4719-el többen estek fogságba, mint 1831-ben. Ezen szomorú jelenésnek külömbféle okai vagynak: először az erköltsi elkortsosodás az alsóbb Classisnál, hol a' gyermekek nagyon is korán megtanulják a' rosszat, a' nagyobbaknak példájok után: mások az élet kedvetlen viszonyait el felejteni, vagy pedig elkövetett gonosz tettek miatt, mardosó lelkiesméreteket elaltatni akarván, fejeket kábítják: — mások ismét a' familia édes köteléket szántsándékkal elszaggatják, 's így osztán kétségbenesésből, — iszonyú dolgokhoz fognak, melyek miatt elébb utóbb meg kell lakolniok.

S Z A R D I N I A.

Genuából közöltetik, hogy ugyan ezen városnak kikötőhelyében Tunis bombardirozása végett, nagy előkészületek tétettek, hogy t. i. egy K. Szardiniai hajós Kapitánynak, a' Dey seregében szolgáló tiszttől vett megsértetésért elégtételt szerezzenek. A' bombardirozáshoz 60 ágyúhajók készítették, és hihető, hogy Május közepe táján az egész expeditió elindul.

B É T S.

Ö Ts. R. Felsége méltóztatott Febr. 21-kén költ kegyelmes Királyi végzése által Lötsei Polgár és Bányarészvényes Probstner András Urat, ezen birtoki honannevezéssel Új-Lublói és Jakubjáni — magyar nemesi rangal és egyszersmind Szepes Vármegyében Új-Lubló és Jakubján helységekkel megajándékozni.

Ö Ts. R. Felségének Apr. 22-kén költ kegyelmes Királyi határozása F. T. Aigl Pál Urat Sexárdi Plebánust a' Pétsi Ns. Káptalanban Kánonokká méltóztatott kinevezni.

MAGYAR ÉS ERDÉLY ORSZÁG.

Poson Május 9-kén. F. h. 6 kán, a' 43-ik, Országos Közgyűlésben tanátskozás alá vétetett Izeneti javaslat a' Kir. visszairatra nézve, kevés változtatással elfogadtaték, tsupán azon pont, hogy a' földhasználati munkálatok után mindjárt a' kereskedést illetők vétetessenek fel, változtatódott meg, a' mennyiben a' kegyes Kir. visszairat szerént, a' törvénykezési és ügy azután a' többi munkálatok vétetendek sorban vitétas alá. Azon Izeneti javaslat is, hogy az Ország gyűlési napdijakat 's többi költségeket a' Nemeség viselje, szótöbbséggel elfogadtaték. A' Kk. 7 és 8-dikán tartott Kerületi

üléseiben tanácskozás alá vett 6-dik föld-használati tikkelynek 3 uió pönijai bevégeztettek, 9-dikén pedig az Ország Gyűlési napdíjt illető tikkely eránt tett javaslattal az Izenet új szerkeztése vétetődék vítatás alá.

Szombathelyről Május' 11 kén. A' folyó hónap 5 kén ragadá ki közülünk a' halál a' Nagytiszteletű, Tudós Szabó Miklós Urat, a' Szombathelyi Gymnasium' érdemes Igazgatóját és ugyan Szombathelyen a' praemonstráti szerzetes Kánonokok' házának derék elöljáróját: ki is, 1787-ben születvén, jeles tehetségei' s nevendékkori szorgalma' segedelmével olly míveltséget szerze; hogy utóbb 2 évig Keszthelyen 8-ig pedig Szombathelyen ritka szerentsével taníthatna, és hogy nem tsak a' nevendékeknek változatlan szeretetét, hanem a' szülőknek elégedéssel párosult bizodalját sőt a' Közönségnek érdemen épült betsültét is birná. Későbbben, névszerént 1825-ban, a' tanítói pályáról érdemei az igazgatói s elöljárói tisztre vezeté: holott ama' közkedvességet, mellyben mint tanító méltán részesüle, folyvást birtokában tartá. Egyebek közt buzgó de még is józan hazafiságát az bizonyítja, hogy távol azoktól, kik vagy egyedül a' korhadtt óságnak hódulnak, vagy a' divatozó újításokat érthetetlenségre változtatják, ő a' nemzeti nyelv' ügyében egyiránt távozván ezektől, régít és újat (tsak alaptalant nem) örömmel fogada. Kora elhunytából (tsak 46 esztendőre

terjedett élete) származott érzékeny bánatunk annái epesztőbb, hogy rövid, harmadnapi betegség után, mind e' mellett illőleg elkészülve, távozek el tőlünk az örökké tartó, mint reménylünk, jobb életre.

Kolo'svárt, Apr. 30 dikán: A' Maros-Vásárhelyi Évang. Reformátum Kollégyomban néhai Tiszt. T. Molnár Sámuel Ur halálával megüresülvén a' theologiai tudományok Professori széke, arra, minekutánna a' Kollégyomok és Gymnasiumok Elöljáróji magok candidatiojokat béküldötték, az Erdélyi Evang. Réformátum Méltsgos Fő Consistorium, a' maga most közelebbről tartott gyűlésében, titkos szózatolással esett választás útján kinevezte folyó Aprilis 15-kén Tiszt. T. Bodola Sámuel Urat, a' Theologiai tudományoknak a' Székely-Udvarhelyi Evang. Refor. Kollégyomban már 14 esztendőktől fogva igen érdemes közhasznú Professorát, ki fáradhatlan szorgalmával, buzgó és sikeres tanításával telyes mértékben méltóvá tette magát Elöljáróji megeledésére, valamint tanítványai tisztelő szeretetére.

A' Pénz folyamát Május' 13-dikán;
közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	92 1/2
Az 1820-béli sorsosok:	189 1/4
Az 1821-béli hasonlók:	134 3/4
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji:	52 1/2 for. keltek, mind Conv. Bank-Aktziák keltek 1208 1/5 for. ton Conv. Pénzben.

A' mai postával küldjük Thurócz Vármegye mappáját a' Galgótzai, Lötsei, Posonyi, Rosembergi és Rosnyói tsumókban a' szokott mód szerént petsét alatt.

Szerkesztető és Kiadó Marton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)